

El llibre de la setmana

Fer real el que és imaginari

Jordi Mata ha estat un dels triomfadors de l'últim Dia del Llibre, a Barcelona. Els futurs lectors han adquirit preferentment la seva obra *El misteri de Berlín*, juntament amb *Dones*, d'Isabel-Clara Simó, i *La mirada del Tàfaj*, de Ferran Torrent.

Les raons d'aquesta elecció gairebé massiva poden ser bastant superficials i, potser, discutibles, sobretot pel que fa a l'obra de l'escriptor valencià Torrent, que ja vam comentar en aquestes mateixes pàgines. Sovint els compradors de llibres en aquest dia de Sant Jordi, i també aniversari de la mort de Miguel de Cervantes—per això és la festa del llibre—, es deixen portar pel miratge de la propaganda, pel nom de l'autor, o pels premis aconseguits. Altres vegades, també és cert, influeixen els consells de comentaristes o de persones que han llegit l'obra per endavant.

No vull repetir el que ja he dit sobre *Dones* o sobre *La mirada del Tàfaj*. L'obra d'Isabel-Clara Simó és interessant, suggestiva, i perquè negar-ho, amb massa pòsit d'amargor. La de Ferran Torrent és gratuïta i insubstantial, tot i haver guanyat el Premi Sant Jordi.

L'obra de Jordi Mata, Sant Jordi d'aquest any, cal que la llegeixin els amants de la bona literatura, malgrat que els temes que s'hi tracten siguin intranscendents. Perquè *El misteri de*

Berlín, com què no vol la cosa, es desenvolupa entre els racons de la història última, amb referències que no tenen res de gratuïtes, i amb una gran habilitat per conjugar personatges reals amb esdeveniments de ficció. Mata ha sabut embastar tots els fils de nombrosos escenaris i els ha teixit en un tapís que té molt d'invenció i gairebé res d'inventable.

D'entrada se sap que no ens trobarem amb una novel·la de tesi, ni amb la complexa construcció d'un edifici narratiu que acumula personatges, i planteja

situacions que només serveixen per ocultar la pobresa dels mitjans estilístics que semblen a l'abast de l'escriptor. Jordi Mata és nítid en les seves intencions, i no vol

enganyar ningú. La ficció que planteja —el rapte de Marlene Dietrich— hauria pogut passar. El desig de l'itinerari de Goebels d'utilitzar la famosa artista alemanya resident als Estats Units entra dins de les possibilitats d'una anècdota que no té res d'estranya. La presència d'un personatge estrambòtic a Hollywood, que ho espallia tot, podia haver estat un element molt real en el món de la fantasia i de l'absurd de la Meca del cinema.

La intenció de l'autor és demostrar que sap entretenir els que el llegeixin, sense necessitat d'entrar en el terreny de l'estridentia, digui's erotisme o tru-

culèria. I el resultat de la presència i de l'absència de tots aquests ingredients han estat unes bones pàgines que fan de bon llegir, perquè mai no es perd l'interès.

El mètode que utilitza en aquesta obra és molt semblant al que ja va fer servir en la seva primera novel·la, *El capvespre de l'heroi*, tot i que aquí ho fa amb més maduresa. En tot cas, amb aquest bagatge literari, Jordi Mata es pot presentar al món lector sense por de decebre'l. El premi dona un reconeixement, certament, i les fluctuacions a les quals ens sotmeten els jurats que els atorguen per l'indubtable joc d'influències —literàries i extraliteràries— que

da compensat. No es pot dir que el Sant Jordi sigui l'únic motiu de la seva adquisició, i sí que l'ha situat en un primer pla que el recomana sense trampa ni retencions.

I, encara que no vingui al cas dins d'aquest comentari, ens produeix una esgarripança que una obra de la infima categoria plamfetària com la del superficial i oportunista Pepe Rodríguez hagi estat un dels llibres més venuts en llengua castellana. El que escriu en el seu llibre sobre el que ell anomena «les mentides de l'Església» només són un enfilall de floes comuns de l'anticlericalisme més marginal i reaccionari. Tranquil·litza pensar que la majoria dels lectors no passaran de les primeres pàgines.

Cristóbal Sàrrias

Jordi MATA,
El misteri de Berlín.
Columna, Barcelona, 1997.
327 pàg.